ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายขวัญชัย แสงสุวรรณ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต พุทธวงศ์ ประธานกรรมการ

อาจารย์จุฑารัตน์ บวรสิน กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ อรุณรัตน์

กรรมการ

บทศัตย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเซียงใหม่ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและเพื่อวิเคราะห์ สภาพปัญหาเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของผู้เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดย ใช้หลักการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพขององค์การอนามัยโลก และเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้ให้ ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร คณาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ นักการภารโรง ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และผู้อาศัยในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การ สัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลแบบสามเล้า จากนั้นนำข้อมูลที่วิเคราะห์ แล้วมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ เชื่อมโยง ตีความ และสร้างข้อสรุป

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1. ด้านนโยบายการส่งเสริมสุขภาพ พบว่า โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยัง ไม่มีการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพแยกไว้เป็นการเฉพาะ และไม่ได้กำหนดนโยบาย ด้านการส่งเสริมสุขภาพแทรกไว้ในนโยบายทั่วไปของโรงเรียน แต่ได้มีการดำเนินงานในหลายส่วน ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ
- 2. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ค่อนข้างเอื้อต่อการมีสุขภาพดี มีเพียงบางส่วน เช่น อาคารเรียนและสนามกีฬายังมีไม่เพียงพอต่อการใช้ของนักเรียน แต่สามารถใช้อาคารสถานที่ ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้

- 3. ด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม พบว่า นักเรียนได้รับประโยชน์จากการที่โรงเรียนตั้งอยู่ ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นด้านวิชาการ และกิจกรรมต่างๆที่ นักศึกษาจัดขึ้นหรือมีการรณรงค์ ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆของนักเรียนด้วย
- 4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า โรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โรงเรียนมีกิจกรรมร่วมกับชุมชนตามประเพณี และเอื้อสถานที่ให้กับองค์กรหลายหน่วยงาน ทั้ง ผู้ปกครองและศิษย์เก่าเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 5. ด้านทักษะส่วนบุคคลด้านสุขภาพ พบว่า มีการจัดการเรียนการสอน วิชาพลานามัยทั้งพลศึกษาและสุขศึกษาที่สอดแทรกการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยส่วนบุคคล มีการบูรณาการในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพเข้าไปในการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ มีการจัด บอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับสุขภาพและโรคติดต่อต่างๆ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาด มีการจัด กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพโดยโรงเรียนและสภานักเรียน มีการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน
- 6. ด้านการบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่า มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับ บุคลากรของโรงเรียน มีการตรวจร่างกายให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการบริการ ให้คำปรึกษาปัญหาด้านต่างๆกับนักเรียน

จึงสรุปได้ว่าโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่การเป็น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้ โดยมีแนวทางที่ควรดำเนินงานคือ กำหนดให้มีนโยบาย ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ปรับกระบวนทัศน์ด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การวางแผนงาน การดำเนินงาน การติดตามผลประเมินผล และการปรับแผนงาน ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

สภาพปัญหาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พบว่า การบริหารงานของฝ่ายบริหารจะมีวาระ คราวละ 4 ปี ทำให้ขาดความต่อเนื่องและ ผู้บริหารมีมุมมองในด้านการส่งเสริมสุขภาพที่ยังไม่ชัดเจน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังให้ ความสำคัญของการพัฒนาด้านวิชาการเป็นหลัก ทำให้การพัฒนาด้านอื่นๆไม่ได้รับการใส่ใจ เท่าที่ควร ขาดพลังความร่วมมือในด้านการส่งเสริมสุขภาพจากหลายๆฝ่าย และทุกฝ่าย ยังขาดความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้อง Thesis Title

Health Promoting School: A Case Study of Chiang Mai University

Demonstration School

Author

Mr.Khounchai Sangsuwan

M.Ed.

Health Promotion

Examining Committee

Asst.Prof.Dr.Chawalit Putthawongs

Chairman

Lect.Chutarat Baworasin

Member

Asst.Prof.Sopon Arunrutana

Member

Abstract

The objectives of this research were to find out guidelines for the management of Chiang Mai University Demonstration School as a Health Promoting School, and to analyze the state and the problems leading to paradigm shift of the stakeholders on health promotion by using school health promotion model proposed by World Health Organization and assessment standard of health promoting school by Department of Health, Ministry of Public Health for conceptual framework. The data were collected through the participating and non-participating observation technique, focus group discussion, and in-depth interview from the informants such as administrators, instructors, officials, janitors, parents, school alumni, and the people in the nearby community. Then the collected data were classified, integrated, and generalized.

The results of the study revealed that:

1. Health Policy

Chiang Mai University Demonstration School had set neither specific health promotion policy nor general ones; however, the school organized some activities related to health promotion.

2. Physical Environment

Chiang Mai University Demonstration School had rather good physical environment which made the students healthy, but the buildings, gymnasium, track and field, did not have enough vacant space for them to use. They could use those of the Faculty of Education, and Chiang Mai University.

3. Social Environment

The students gained a lot of benefits because the school was located in Chiang Mai University campus. The university atmosphere including the activities organized by university students had an effect on Chiang Mai University Demonstration School students.

4. Community Relationship

Chiang Mai University Demonstration School had good relationship with the community. They joined their tradition activities, and provided the space for the other agencies to run the activities. The parents and the school alumni always gave support to them.

5. Personal Health Skills

Chiang Mai University Demonstration School provided Physical Education and Health Education for the students in the study programs. The teaching and learning activities of these two subjects included health promotion and personal hygiene. There was an exhibition related to health and infected disease. The health promotion activities were held by the school and the student board. There were also sports competitions both in and out of campus.

6. Health Service in School

Chiang Mai University Demonstration School had a yearly check up program for the staff, and Mathayom Suksa 1 students. They also provided health advice for the students. In conclusion, Chiang Mai University Demonstration School had readiness to become a Health Promoting School through the guidelines by setting up health policy, having paradigm shift of the stakeholders on health promotion and forming health promotion committee for leading to plan, do, check and action about health promotion.

In addition, there were some more problems of Chiang Mai University Demonstration School. First, the school lacked of continuous administration because the administrators had run in their position only 4 years and then changed. This resulted in administrations' unclear vision in health promotion. Second, stakeholders were interested in academic improvement and neglected the others. Finally, those stakeholders did not contribute much in health promoting participation and lacked an understanding in the program management.